

Lisabon

plný akvárií

Portugalsko leží na pobřeží východního Atlantiku a díky tomuto výhodnému umístění bývalo jednou z **námořních velmocí**. Zámořské plavby byly nedílnou součástí portugalských dějin. Jeho kolonie byly v Jižní Americe, Africe nebo Jihovýchodní Asii a malému národu přinesly nevídané bohatství a moc.

text: Václav Nebeský foto: autor

Tak jako ostatní koloniální země, i Portugalsko během druhé poloviny 20. století o většinu svých zámořských území přišlo. Kladný vztah k mořím a oceánům tomuto národu ale zůstal a je dodnes patrný. O tom svědčí například roční spotřeba ryb a ostatních vodních živočichů. Ta činí v průměru kolem 60 kg na osobu za rok, což je téměř 3x více než je světová spotřeba ryb. Tolik ryb, co sní za rok průměrný Čech (5,5 kg), zkonsumuje průměrný Portugalce za pět týdnů! Ryby jsou v této zemi dostupné opravdu úplně v každém malém obchůdku. A to čerstvé i mražené. Typickým produktem pro tuto zemi je ale sušená treska, nazývaná Bacalhau. Jejím největšími producenty jsou Norsko a Island a Bacalhau z těchto zemí je také nejkvalitnější a nejdražší. Rozpůlené, sušené tresky ve tvaru trojúhelníku visí, nebo jsou vyskládané na hromadách v každém supermarketu. Bacalhau má typickou vůni a v supermarketu můžete jít tzv. po čichu a zajisté úsek s prodejem této lahůdky najdete. Svalovina ryb je bílá, suchá, s krystalky soli na povrchu a je tak tvrdá, že ji zákazníkům řezou pásovou pilou. Vždy si jednu 2–3kg rybu koupím na cestu zpátky do Česka.

Portugalci mají opravdu vřelý vztah k vodnímu živlu! To bude asi i důvod vybudování dvou atrakcí, které v hlavním městě Lisabonu nabízejí pohled pod vodní hladinu. Tou menší a starší je Aquario Vasco da Gama, pojmenované po slavném mořeplavci, který jako první obeplul Afriku a umožnil vznik portugalské koloniální éry v Indii. Tou druhou je pak Ocenário de Lisboa, které bylo postaveno před dvaceti lety při příležitosti světové výstavy EXPO 1998. I když obě instituce spojuje stejné téma, obě atrakce jsou zásadně odlišné.

Aquario Vasco da Gama

Toto akvárium je mi velice blízké především díky jeho určité podobnosti s naším Národním muzeem v Praze, které naprosto obdivuji. Aquario Vasco da Gama bylo založeno 1898 králem Carlosem I. Byl to ten „tlustý král, jak si ho zabili v Portugalsku,“ zmiňuje Švejk ve svém rozhovoru s paní Milerovou. Král Carlos I. byl totiž milovníkem moře a chtěl si tímto činem udělat radost. Exteriér budovy odpovídá období jejího vzniku a za těch více než sto let se změnilo pramálo. Před budovou je umístěna socha mořeplavce a objevitele

Vasco da Gamy a velké jezírko s barvenými rybami. I vstup do akvária je vyvedený v dobovém stylu s mramorem a ozdobnými mosaznými prvky. Pro nás, suchozemce, zde ale začíná jiný svět, plný známých i neznámých živočichů. Hned u vstupu, kde stojí postarší strážný v uniformě se špičatou čepicí, vás uvítají první akvária s tematikou mořského pobřeží. V několika nádržích, do nichž nehledíte z boku, ale shora, jsou vystaveny především bezobratlí živočichové jako sasanky, mořští ježci, krevety a jiní koryšci. V přítmi dřevem obložené chodby jsou některá akvária s kulatým průzorem a vy si připadáte jako v Nemově Nautilu. Po chvilce si všimnete i veliké nádrže s proskleným poklopem, kde je zakonzervovaná obrovská, více než 8m a 200 kg vážící krakatice obrovská (*Architeuthis dux*). Tento exponát byl uloven v roce 1972 v Atlantiku u pobřeží Kanady a je to opravdu kus, s nímž bych se nechtěl v moři potkat. Na konci chodby je velká místnost s bazénem a ostrůvkem, v němž plavou karety obecné (*Caretta caretta*), které zde vyrostly z mláďat do jedinců s hmotností atakující 100 kg.

Na zdech místnosti a přilehlých chodbách jsou velká akvária s mnohými dru-

Pokračování čtete v tištěné verzi v **Rybářství** číslo 6.